

мотива хайдушка глава, съотнесен с конкретни исторически личности, особено такива, чиято гибел /според съхраненото фолклорно знание/ е сходна в героичните си измерения с тази от песента. Такъв вариант е песента за главата на Стефан Караджа.¹⁰⁰ В случая отново е налице посоченото характерно явление в хайдушкия фолклор, при което често в сюжетната композиция на по-ранни хайдушки песни „заживяват“ образи от плеядата късни хайдутини, които в своите живот и дела се издигат до равнището на революционера. Така вместо Стоян войвода¹⁰¹ героят със свръхкачества е Стефан Караджа. А може би за това е повлияло и знанието за подвизите му по време на сраженията в местността Канлъ дере /Кървав дол/, съхранени в преданията.¹⁰²

Свръхкачествата на героя в тези текстове¹⁰³ се изтъкват чрез признанието на противниците му. Градацията в думите на противника с определен акцент върху магическото число девет¹⁰⁴-преодоляването на „девет планини“, скъсването на „девет синджира“, строшаването на „девет саби“ мотивира свръхсилата на хайдутината, подчертана и чрез трикратното наслагване на числото девет, което изразява сила и интензивност.¹⁰⁵ Това признание е направено пред бабичка, която е майката на юнака. Тук искам да направя едно отклонение по посока на възможно тълкуване на един образ. Във варианта за Стефан Караджа бабичката /майката/ „със златен се ръжен подпира“/. Според думите на противника тя е майка на необикновена личност. Възхищението е отправено и към нея и то трябва да бъде мотивирано. Златният ръжен е тази мотивация. Той е знакът за необикновената ѝ същност. Ръженът е сред металните предмети, които имат магическа /най-вече апотропейна/ функция, преди всичко заради връзката им с огъня /при направата им преминават през огън и в известна степен са аналози на огъня/. С ръжена се извършват редица действия с обредно- магически характер.¹⁰⁶ Освен това той притежава магическа сила и заради връзката му с огнището като място на домашния покровител и свързано с култа към предците.¹⁰⁷ В случая има и още нещо много важно - ръженът тук е златен. А